

Lovforslag nr. L 5. Fremsat den 5. oktober 1988 af statsministeren (Poul Schlüter)

Forslag

til

Lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner

Tilskud til Grønlands hjemmestyre

§ 1. Staten yder i 1989 og 1990 følgende tilskud til Grønlands hjemmestyre, jf. dog stk. 2 og § 2:

I 1989 ydes	1.529,3 mio. kr.
I 1990 ydes	1.492,8 mio. kr.

Stk. 2. Tilskuddet i 1990 reguleres med en procent, der fastsættes på finansloven for 1990.

§ 2. Tilskuddet nedsættes med et beløb svarende til de koncessionsindtægter fra råstofområdet, som hjemmestyret modtager det enkelte år.

§ 3. Tilskuddet udbetales forskudsvis med $\frac{1}{12}$ hver måned, med mindre der træffes anden aftale om udbetalingsterminer mellem regeringen og Grønlands hjemmestyre.

Tilskud til de grønlandske kommuner

§ 4. Staten yder i 1989 og 1990 følgende tilskud til de grønlandske kommuner:

I 1989 ydes	13,2 mio. kr.
I 1990 ydes	12,9 mio. kr.

Stk. 2. Tilskuddet i 1990 reguleres med en procent, der fastsættes på finansloven for 1990.

Stk. 3. Tilskuddet fordeles mellem kommunerne efter kommunens andel af kommunernes samlede folketal. Til grund for fordelingen lægges det af Danmarks Statistik senest offentliggjorte folketal i de enkelte kommuner.

§ 5. Tilskuddet udbetales forskudsvis med $\frac{1}{12}$ hver måned.

Ikrafttræden

§ 6. Loven har virkning fra og med kalenderåret 1989.

Stk. 2. Med virkning fra 1. januar 1989 ophæves lov nr. 510 af 21. december 1979 om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget indeholder regler om ydelse af stats-tilskud til Grønlands hjemmestyre og til de grønlandske kommuner.

De gældende regler om tilskud til Grønlands hjemmestyre og til de grønlandske kommuner er fastsat ved lov nr. 510 af 21. december 1979 om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner med senere ændringer senest lov nr. 848 af 23. december 1987. Tilskuddet til Grønlands hjemmestyre fastsættes for en treårig periode, og den nuværende tilskudsperiode omfatter årene 1988-90.

Når det nu har vist sig hensigtsmæssigt at stille forslag om at ophæve den nugældende tilskudslov og udarbejde et nyt lovforslag om tilskud til Grønlands hjemmestyre og til de grønlandske kommuner, skyldes dette flere forhold. For det første har det vist sig nødvendigt at ændre tilskuddet til Grønlands hjemmestyre på grund af, at nye opgaver foreslås overført til Grønlands hjemmestyre pr. 1. januar 1989. For det andet er der på baggrund af tidligere opgaveoverførsler fra staten til Grønlands hjemmestyre behov for at ændre bestemmelserne om statstilskud til kommunerne, således at hovedparten af dette tilskud ydes via Grønlands hjemmestyre. Samtidig ønskes gennemført en ligestilling mellem tilskuddet til Grønlands hjemmestyre og til de grønlandske kommuner, således at begge tilskud fastsættes i selve loven og for en treårig periode. I den gældende tilskudslov fastsættes kun statens tilskud til hjemmestyret i loven, medens tilskuddet til de grønlandske kommuner fastsættes på de årlige finanslove.

Tilskud til Grønlands hjemmestyre

Ifølge bestemmelsen i § 5 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre kan rigsmyndighederne efter forhandling med hjemmestyret ved lov bemyndige hjemmestyret til at overtage den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af et sagsområde, der er nævnt i bilaget til loven. Tilskud til således overtagne sagsområder fastsættes ved lov.

Hjemmestyrelovens § 7 giver endvidere mulighed for, at også andre sagsområder end de, der er nævnt i

bilaget, kan overtages af hjemmestyret efter reglerne i lovens § 5, herunder at der ved lov fastsættes tilskud.

Ved lov nr. 848 af 23. december 1987 om ændring af lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner - Folketingstidende 1987-88, sp. 2020, 2645, 3834, 4209; Tillæg A, sp. 1853; Tillæg B, sp. 189; Tillæg C, sp. 161 - blev fastsat regler om ydelse af statstilskud til hjemmestyret i årene 1988, 1989 og 1990 til de sagsområder, som er overtaget af hjemmestyret efter bestemmelsen i hjemmestyrelovens § 5. I henhold hertil ydes der i årene 1988, 1989 og 1990 et statstilskud på henholdsvis 1.385,7 mio. kr., 1.365,1 mio. kr. og 1.331,4 mio. kr. Tilskuddet nedsættes dog med de koncessionsindtægter fra Greenex, som hjemmestyret modtager det enkelte år. Tilskuddet for 1989 og 1990 reguleres i overensstemmelse med den gennemsnitlige reguleringsprocent for det samlede statsbudget fra pris- og lønniveau for finansloven for 1988 til pris- og lønniveau for finansloven for 1989. Tilskuddet for 1990 reguleres derudover med den tilsvarende reguleringsprocent fra pris- og lønniveau for finansloven for 1989 til pris- og lønniveau for finansloven for 1990. Rent teknisk udregnes reguleringsprocenten af Finansministeriet som den gennemsnitlige forventede pris- og lønudvikling på statens driftsbudget, fraregnet indtægtsdækket virksomhed, statsvirksomheder og nettostyrede virksomheder. En foreløbig reguleringsprocent fastlægges i februar måned i forbindelse med udmelding af rammetal for ministerområderne for det kommende finansår. Der vil i løbet af budgetteringsfasen, der løber indtil Folketingets endelige vedtagelse af finanslovsforslaget i december, kunne ske justeringer i pris- og lønforudsætningerne, såfremt den forventede pris- og lønudvikling ændres markant i forhold til det ved rammefastsættelsen forudsatte.

Ved det samtidig hermed fremsatte forslag til lov for Grønland om miljøforhold foreslås det, at hjemmestyret overtager ansvaret for miljøanliggender i Grønland med virkning fra 1. januar 1989. Endvidere foreslås det ved de samtidig hermed fremsatte forslag til lov om Grønlands Fiskeriundersøgelser overførsel til Grønlands hjemmestyre og til lov om

Grønlands centrale lønanvisnings overførsel til Grønlands hjemmestyre, at hjemmestyret med virkning fra 1. januar 1989 overtager Grønlands Fiskeriundersøgelser og Grønlands centrale lønanvisning.

I forbindelse med overførsel af ovennævnte opgaver, som sker efter hjemmestyrelovens § 5, foreslås det i nærværende lovforslag, at det fastsatte statsilskud til hjemmestyret i 1989 og 1990 forhøjes med et beløb svarende til statens besparelser ved opgavernes overførsel. På grundlag af blandt andet forslag til finanslov for 1989 og af budgetoverslag for 1990 kan statens nettoudgifter i 1989 og 1990 vedrørende de nævnte opgaver opgøres som vist nedenfor.

Husleje, herunder udgifter til drift og vedligeholdelse af de kontorlokaler i København, som Grønlands centrale lønanvisning i dag benytter, foreslås fra 1. januar 1989 overført til Grønlands hjemmestyre, som fra dette tidspunkt vil skulle afholde lejebetalingen til staten for de ovennævnte lokaler. Boligministeriet har opgjort de årlige udgifter til 1,6 mio. kr.

Endelig foreslås tilskuddet til Grønlands hjemmestyre forhøjet som følge af en omlægning af statens tilskud til de grønlandske kommuner fra og med 1989, jf. bemærkningerne om tilskud til de grønlandske kommuner.

Tilskud til hjemmestyret vil herefter for årene 1989 og 1990 kunne opgøres således:

	1989 mio. kr.	1990 mio. kr.
Tilskud ifølge lov nr. 848 af 23. december 1987	1.365,1	1.331,4
Opregning til pris- og lønniveau medio 1989 (3,40 pct.)	46,4	45,3
Grønlands centrale lønanvisning	16,8	16,8
Grønlands Fiskeriundersøgelser	15,3	15,3
Miljøforhold	1,8	1,8
Husleje	1,6	1,6
Omlægning af statens tilskud til de grønlandske kommuner	82,1	80,4
Pensionsbidragstilskud	0,2	0,2
I alt	1.529,3	1.492,8

Bestemmelserne i § 1, stk. 2, § 2 og § 3 i lovforslaget er i overensstemmelse med bestemmelserne i den gældende lovs § 1, stk. 2, § 2 og § 1, stk. 3.

Tilskud til de grønlandske kommuner

Staten har siden 1976 ydet et årligt tilskud til de grønlandske kommuner efter objektive kriterier. Tilskuddet er årligt blevet reguleret med en procentsats,

der blandt andet er blevet fastsat under hensyn til pris- og lønudviklingen og eventuelle besparelser på statsbudgettet. Derimod er der ikke sket nogen regulering som følge af ændringer i opgavernes omfang. Tilskuddet ydes til drift af veje, terrænpleje og overfladeafvanding, til drift af den kommunaltekniske administration, til drift af brandvæsenet samt til varetagelse af administrative opgaver for staten. Tilskuddet fordeles mellem kommunerne efter folketal med undtagelse af tilskuddet til drift af veje m.v., som fordeles på grundlag af vejareal.

Tilskuddet til varetagelse af administrative opgaver for staten er baseret på en forvaltningskontrakt fra 1975 mellem De Grønlandske Kommuners Landsforening og staten. I forbindelse med at sagsområder, efter hjemmestyrets indførelse, er blevet overdraget fra staten til Grønlands hjemmestyre, er sammenhængen mellem statens tilskud til kommunerne og de opgaver, kommunerne udfører for staten, forsvundet, således at størstedelen af de administrative opgaver, som staten yder tilskud til, nu udføres for hjemmestyret. Kommunernes væsentligste opgaver for staten er en række kasse- og regnskabsfunktioner samt lønberegning og lønudbetaling for time-lønnede ansat i statens institutioner i Grønland. Derudover varetager kommunerne i henhold til lov eller aftale en række mere begrænsede opgaver for staten, såsom bistand ved folketingsvalg, føring af folkeregistre m.v. Skønsmæssigt kan omfanget af kommunernes opgaver for staten i dag anslås at udgøre 25 pct. af de opgaver, kommunerne oprindeligt blev pålagt ifølge forvaltningskontrakten.

Det foreslås derfor, at 75 pct. af det nuværende tilskud til varetagelse af administrative statsopgaver overføres til statsilskuddet til hjemmestyret med virkning fra 1. januar 1989.

Det foreslås endvidere, at statens tilskud til kommunerne for varetagelse af driften af brandvæsen, veje m.v. kanaliseres til kommunerne via Grønlands hjemmestyre, som ved lov for Grønland om el, vand og varme, brandvæsen, havne, veje, telekommunikation m.v. overtog ansvaret for disse områder med virkning fra 1. januar 1987.

Statens tilskud til de grønlandske kommuner er på forslag til finanslov for 1989 budgetteret til 95,3 mio. kr. i 1989 og 93,3 mio. kr. i 1990. Heraf vedrører henholdsvis 52,6 mio. kr. og 51,5 mio. kr. tilskuddet til varetagelse af administrative statsopgaver.

Som nævnt bør statens direkte tilskud til de grønlandske kommuner reduceres til ca. 25 pct. af det budgetterede tilskud til varetagelse af administrative statsopgaver, dvs. 13,2 mio. kr. i 1989 og 12,9 mio. kr. i 1990, mens den øvrige del af statens budgetterede tilskud til kommunerne, dvs. 82,1 mio. kr. i 1989 og

80,4 mio. kr. i 1990, bør indregnes i statens tilskud til Grønlands hjemmestyre, som herefter vil kunne kanalisere beløbene videre til kommunerne.

Statens tilskud til de grønlandske kommuner, som hidtil er blevet fastsat på de årlige finanslove, foreslås fastsat i tilskudsloven i lighed med tilskuddet til hjemmestyret og reguleret på tilsvarende måde, jf. § 4, stk. 1 og 2. Det vil blive baseret på en ny forvaltningskontrakt.

I § 4, stk. 3, foreslås tilskuddet fordelt mellem kommunerne efter kommunens andel af kommunernes samlede folketal. Dette svarer til den hidtidige fordeling af tilskuddet til kommunerne for varetagelse af administrative opgaver for staten.

Bestemmelsen i § 5 om, at tilskuddet udbetales forskudsvis med $\frac{1}{12}$ hver måned, er i overensstemmelse med hidtidig praksis.